

Портрети історичних діячів

ЗНО.

І частина.

Іван Котляревський

під час російсько-французької війни 1812 р. сформував український козацький полк. В 1817-1821 р. – директор Полтавського театру. Із 1818 р. брав участь у діяльності Полтавської масонської ложі “Любов до істини”.
1798 р – виходить перша частина “Енеїди” (“батько української літературної мови”). Створив п’єси “Наталка Полтавка” і “Москаль - Чарівник”

Микола Костомаров – професор кафедри історії Київського університету. Один із засновників Кирило-Мефодіївського братства (1846 р.). Автор програмного документу братства “Книга буття українського народу”

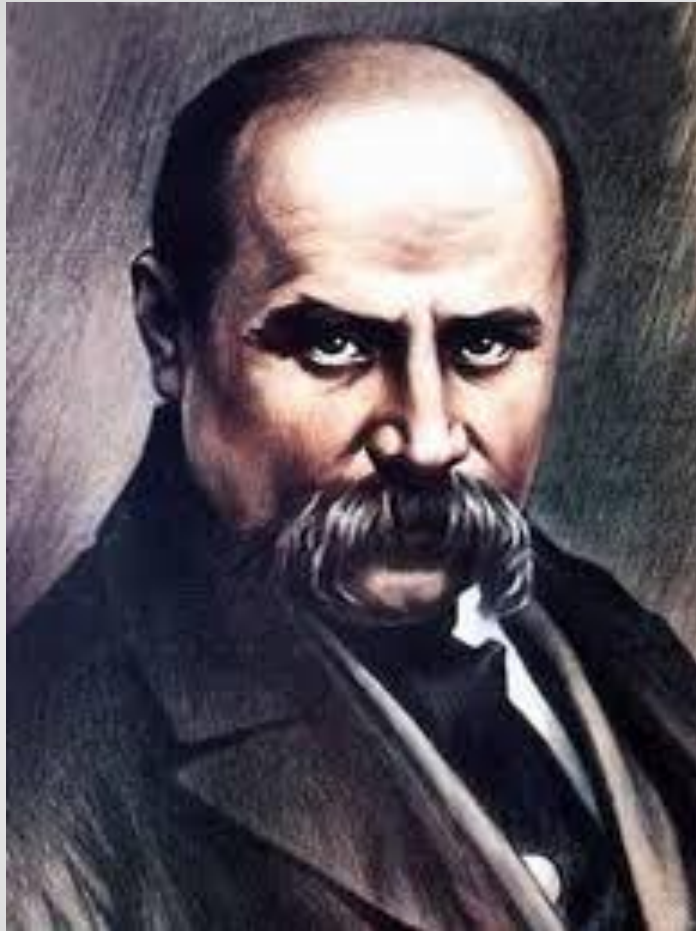
Пантелеймон Куліш - один із засновників Кирило-Мефодіївського братства (1846 р.). У 1858 – 1863 редагував в Петербурзі український журнал “Основа”. Автор першого українського роману “Чорна рада”. Створив першу українську абетку (“кулішівка”)

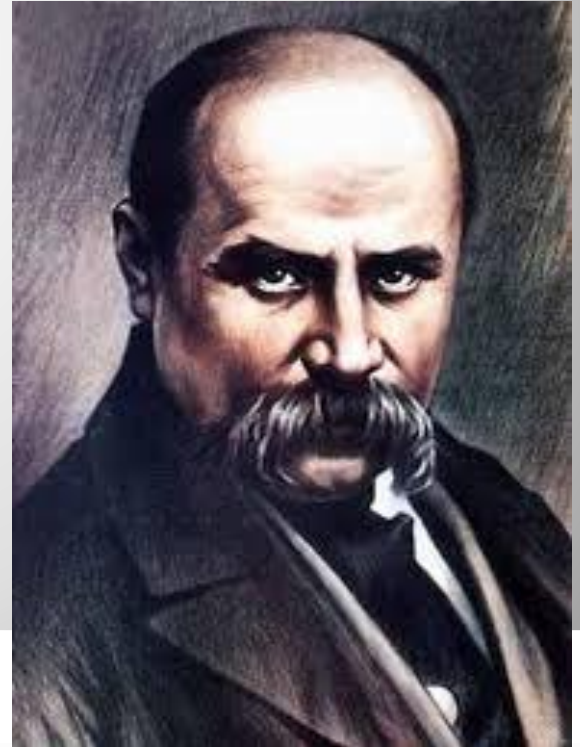

Микола Гулак - один із засновників Кирило-Мефодіївського братства (1846 р.), за участь у якому був заарештований, сидів у Шлісербурзькій фортеці, потім засланий у Пермь. Після заслання займався науковою та педагогічною діяльністю у містах Росії.

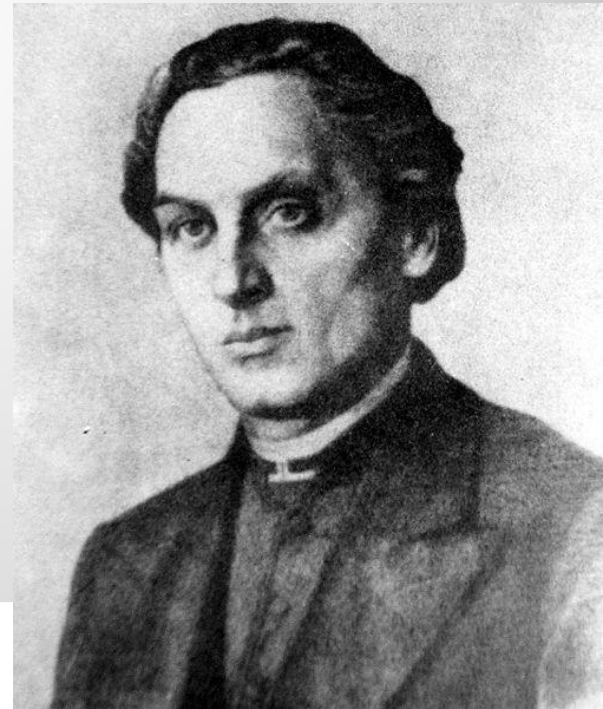

Тарас Шевченко (1814-1861 р.р.) – один із видатних письменників та митців, один із учасників Кирило-Мефодіївського братства (1846 р.), 1840 р вийшла збірка поезій “Кобзар”, 1844 р. – альбом офортів “Живописна Україна” (де представлені офорти “Смерть Б. Хмельницького”. “Дари в Чигирині”)

Маркіян Шашкевич – речник українського національного відродження. Навчався в духовній семінарії та університеті у Львові. У студентські роки був організатором “Руської трійці” (1833-1837 р.р.), співавтор альманаху “Русалка Дністровая”(1837 р.), один з перших перекладів “Слово о полку Ігоревім”

Іван Вагилевич - один з організаторів “Руської трійці”, співавтор альманаху “Русалка Дністровая”, під час революції 1848 р. перейшов на пропольські позиції та увійшов до складу “Руського собору”

Яків Головацький – належав до “Руської трійці”, за його сприяння в Будапешті в 1837 р. вийшов в світ альманах “Русалка Дністровая”. В 1847-1848 р. очолив кафедру української мови та літератури, що відкрилась внаслідок революційних подій “весни народів” у Львівському університеті. У 50-х роках став прихильником поглядів “москвофілів”, згодом переїхав до Російської імперії.

Лук'ян Кобилиця в 1843-1844 р. очолював селянське повстання на Буковині. Під час революції 1848 р. був обраний депутатом Австрійського парламенту, виступав за надання Буковині автономії і приєднання до Галичини, після розпуску парламенту в 1848-1849 р. очолив селянське повстання, був заарештований в помер у в'язниці в 1850 р.

Іван Могильницький – засновник першого в Галичині Перемишльського освітнього товариства священників (1816 р.). Разом з М. Левицьким домагався викладання української мовою в школах Галичини.

Петро Гулак – Артемовський – байкар. У байці “Пан та собака” (1818 р.) зобразив життя українських селян – кріпаків – перша українська віршована байка, написана з орієнтацією поета на народний фольклор, на живу розмовну мову. З 1841-1849 р. – ректор Харківського університету.

Григорій Квітка - Основ'яненко – один із засновників Харківського професійного театру (1812 р. – директор театру). Автор соціально- побутових комедій, таких як “Шельменко денщик”, (1835 р.), “Сватання на Гончарівці”, писав сентиментально-ліричні повісті (“Маруся”, “Козир - дівка”).

Михайло Максимович – перший ректор Київського університету Святого Володимира (1834 р.), автор праць з археології, історії Київської Русі, козаччини, гетьманського руху, фольклорних збірок “ Малоросійські пісні”, “Українські народні пісні”. Праці “Основи ботаніки” і “Роздуми про природу” дозволяють вважати його засновником української ботаніки.

Биография.ру

Михайло Остроградський – математик, член Петербурзької (в 29 років), Туринської, Римської академії наук. Викладав у Харківському університеті, відкрив формулу перетворення інтеграла по об'єму в інтеграл по поверхні, названу його іменем (1831 р.)

Василь Каразін – з його ініціативи відкрито Харківський університет (1805 р.), автор наукових праць з метеорології, агрономії, гірничої справи, винахідник парового опалення, сушильних апаратів.

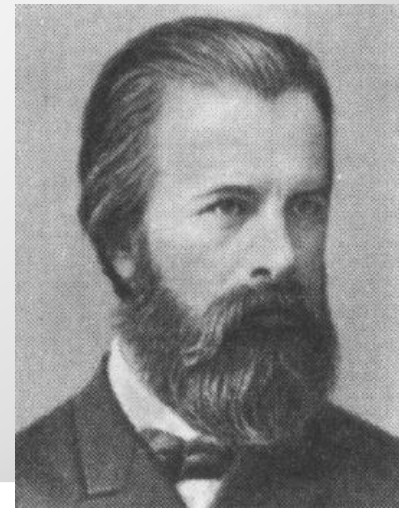

Володимир Антонович – представник руху “хлопоманів” (на сторінках журналу “Основа” в 1861-1862 р. опублікував статтю під назвою “Моя сповідь”, у якій закликав поляків повернутися до українського народу, якого колись зреклися їхні предки). Голова історичного товариства Нестора Літописця (1881 р.). Автор історичних праць. Один з ініціаторів угоди галицьких народовців з польсько-австрійськими політичними колами, що дістало назву “Нова ера” (1892 р.)

Михайло Драгоманов – один з активних діячів Південно-Західного відділу Російського географічного товариства в Києві і Київської (старої) громади. В 1875 р. емігрував до Швейцарії, де в Женеві видавав перший політичний український журнал “Громада” (1878 р.). Поширював ідеї соціалізму, який мав громадівський характер: об’єднання громадян як вільні незалежні утворення, будуватимуть між собою відносини на федеративних засадах з низу до верху, аж до всесвітньої федерації, як наступниці держави. В останні роки життя – професор історії в Софійському університеті (Болгарія).

Павло Чубинський – працював в журналі “Основа” та Київській громаді. В 1863 р. опублікував вірш “Ще не вмерла Україна”, який згодом стане гімном України. В 1873 р.- управитель справами Південно-Західного відділу Російського географічного товариства, після закриття якого (Емський указ 1876 р.), був заарештований і висланий з України.

Борис Грінченко – один із засновників “Братства тарасівців” (1892 р.) та активних діячів Київської громади (редагував “Словар української мови” в 4 т.), на поч ХХ ст. став одним з лідерів Української Демократичної партії. Виступав за проведення національно-культурницької роботи серед українського населення. Написав програму Української національно-демократичної партії та “Листи з Наддніпрянської України”

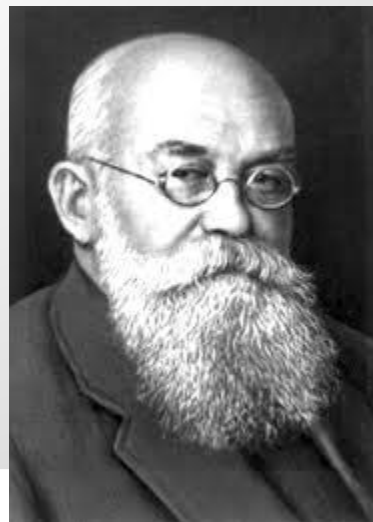

Юліан Бачинський – представник українського радикального руху в Галичині “молоді радикали”, один з теоретиків Русько-Української радикальної партії, автор книги “Україна іредента” (“Україна уярмлена” 1985 р.), у якій обгрунтував неминучість самостійності України.

Михайло Грушевський – народився в м. Холм. В 1894 р. очолив кафедру української історії у Львівському університеті. Очолював історико-філософську секцію Наукового товариства ім. Шевченка. Автор праці “Історія України- Русі”. Засновник Української Національно-демократичної партії (1899 р.). В 1917 р. очолював Українську Центральну раду. Після гетьманського перевороту емігрував за кордон, в 1924 р. повернувся в радянську Україну, займав посаду члена АН України. Помер у 1934 р.

- **Євген Левицький** – один з організаторів та співавтор програми першої української партії РУРП (Русько – українська радикальна партія). В 1892 р – голова II з'їзду слов'янської молоді у Відні та член ЦК Міжнародного комітету слов'янської молоді. У 1907 р. – посол до Австрійського парламенту. В 1918 р. – член Національної Ради ЗУНР.

- **Михайло Павлик** – популяризатор українського соціалізму в Галичині, один із засновників селянської Русько –Української Радикальної партії. Перший бібліотекар Наукового товариства ім. Шевченка.

- **Іван Франко** – відомий український письменник, один із засновників Русько – Української Радикальної партії, згодом член Української Національно - Демократичної партії

